

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ถือว่าเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารของกลุ่มสมรสกับความพึงพอใจในชีวิตสมรสของข้าราชการตำรวจกองบังคับการตำรวจภูธร จังหวัดนครนายก และวิธีการวิจัย มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งข้าราชการตำรวจประจำกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครนายก สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มีคู่สมรสที่มีภรรยา กำลังอยู่ในสถานภาพสมรส จำนวนทั้งสิ้น 560 คู่

กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 กำหนดกองบังคับการตำรวจภูธรที่จะศึกษา โดยกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 สามารถแบ่งเป็นกองบังคับการตำรวจภูธร 8 จังหวัด นั่นคือ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดระยอง กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดตราด กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทรา กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครนายก กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปราจีนบุรี และกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเลือกกองบังคับการตำรวจภูธรที่เป็นตัวแทน 1 กองบังคับการตำรวจภูธร ซึ่งได้แก่ กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครนายก

ขั้นที่ 2 ข้าราชการตำรวจประจำกองบังคับการตำรวจภูธรนครนายกมีสถานภาพสมรส จำนวน 560 คู่ ได้คำนวณ ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำในการวิจัยครั้งนี้ตามสูตรของ ยามาเน (YAMANE, 1976 : 886) โดยยอมให้เกิดความผิดพลาดได้ 2 % ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{560}{1 + (560 \times 0.05^2)}$$

$$= 233$$

แต่การวิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 233 คู่ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดที่เป็น สัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีจับฉลากชื่อกลุ่มตัวอย่างแต่ละหน่วยงาน

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การที่จะประเมินนั้น ข้อมูลที่ได้ต้องมาจากคู่สมรสทั้งสองฝ่าย คือ สามีและภรรยา ดังนั้น งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้การกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคู่สามีภรรยาเดียวกัน เพื่อให้ได้ผลวิจัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น และจะได้นำมาประเมินของระดับการสื่อสารของคู่สมรส และ ระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรสตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ

สังกัดประชากรแต่ละชั้นภูมิ	จำนวนกำลังพล		จำนวนตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ	
	สถานภาพ			
	สมรส (N)			
	สัญญาบัตร	ประทวน	สัญญาบัตร	ประทวน
ภ.จว.นครนายก	15	82	8	38
สภ.อ.เมืองนครนายก	16	130	8	54
สภ.อ.บ้านนา	11	100	6	45
สภ.อ.องครักษ์	10	85	6	38
สภ.อ.ปากพลี	7	54	4	22
สภ.อ.ดงละคร	5	23	2	9
สภ.อ. นาหินลาด	1	21	1	9
รวม	65	495	35	215

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กรอบแนวคิดและทฤษฎี สามารถแบ่งแบบสอบถามได้เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 6 ข้อคำถาม ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้รวมกันต่อเดือนของกลุ่มสมรส ระยะเวลาการสมรส และจำนวนบุตร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการสื่อสารของกลุ่มสมรส การตอบแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ Likert Scale 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ค่อนข้างเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามชุดนี้ โดยศึกษาแบบแนวคิดของ Stinnet และ Walter(1983) ที่กล่าวถึงการสื่อสารของกลุ่มสมรส มีองค์ประกอบ 5 ประการ โดยคำถามทั้ง 18 ข้อจะนำมาวัดว่า กลุ่มสมรสมีระดับการสื่อสารในแต่ละองค์ประกอบ และโดยรวมระดับใดซึ่งแบ่งคำถามตามองค์ประกอบทั้ง 5 ประการ ได้ดังนี้

1. การพูดคุยกันสม่ำเสมอ	ข้อ 1-5
2. การเปิดเผยตนเองระหว่างกัน	ข้อ 6-8
3. การเป็นผู้ฟังที่ดี	ข้อ 9-12
4. ความเข้าใจความหมายตรงกัน	ข้อ 13-15
5. ความเห็นอกเห็นใจกันและกัน	ข้อ 16-18

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรส การตอบแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบบ Likert Scale แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก่อนข้างเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามชุดนี้ โดยศึกษาแนวทางจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับ ความพึงพอใจในชีวิตคู่สมรส การปรับตัวในชีวิตคู่สมรสความรักและความอบอุ่นในครอบครัว โดยคำถามทั้ง 37 ข้อ จะนำมาวัดความพึงพอใจในแต่ละด้าน และโดยรวมระดับใด ซึ่งแบ่งคำถามได้ดังนี้

1. ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต	ข้อ 1-11
2. ความค่อยเปรียบสัมพันธ์	ข้อ 12-20
3. ความสมานฉันท์ทางบทบาท	ข้อ 21-29
4. ความสุขในด้านเพศสัมพันธ์	ข้อ 30-37

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 จะมีข้อคำถามที่มีความหมายทั้งทางบวกและทางลบ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

ตารางที่ 3.2 แสดงเกณฑ์การให้คะแนน

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน	ข้อคำถามที่มีความหมาย	ข้อคำถามที่มีความหมาย
	ทางบวก / คะแนน	ทางลบ / คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ค่อนข้างเห็นด้วย	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

สำหรับคะแนนที่ได้ทั้งหมดจะนำไปแปลผล เป็นช่วงคะแนนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลจากคำตอบที่ได้รับอีกครั้ง

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้ใช้ประเด็นคำถามสอดคล้องกับที่ใช้ในแบบสอบถาม เพื่อให้สามารถอธิบายผลการวิจัยได้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ โดยเน้นคำถามเพื่อให้เห็นความคิดเห็นเหตุผลจากประสบการณ์จริงเป็นหลัก รวมทั้งข้อเสนอแนะซึ่งคำถามมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ท่านคิดว่า ท่านและคู่สมรส สามารถสื่อสารกันได้ดี หรือไม่ อย่างไร
2. ถ้าย้อนเวลากลับไปได้ ท่านยังคงต้องการแต่งงานกับคู่สมรสของท่านหรือไม่ เพราะเหตุใด

การแปลผลคะแนน

การแปลผลคะแนนที่ได้รับสามารถนำคะแนนที่ได้รับจำแนกแบ่งระดับของการสื่อสารของคู่สมรส และความพึงพอใจในชีวิตสมรส เป็นรายด้านจำแนกตามข้อคำถาม ซึ่งสามารถคำนวณได้จากสูตร

$$\begin{aligned} \text{ระดับความคิดเห็น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{อันตรภาคชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} \\ &= 1.33 \end{aligned}$$

การแปลผลคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง สามารถจำแนกได้จากคะแนนดังต่อไปนี้

ระดับคะแนน : หมายถึง	การสื่อสารของคู่สมรส	ความพึงพอใจในชีวิตสมรส
1.00 – 2.33	ระดับไม่ดี	ระดับต่ำ
2.34 – 3.66	ระดับปานกลาง	ระดับปานกลาง
3.67 – 5.00	ระดับดี	ระดับสูง

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา โดยนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถาม
2. การหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยการนำแบบสอบถาม ไปทดสอบทำ (Pre test) กับข้าราชการตำรวจกองบังคับการตำรวจภูธรปราจีนบุรีและคู่สมรสจำนวน 30 คู่ เพื่อให้แน่ใจว่า

แบบสอบถามสามารถสื่อความให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจตรงกัน และวัดสิ่งที่ต้องการตาม ประเด็นได้อย่างสม่ำเสมอ แล้วนำผลที่ได้รับไปทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามสูตรของ Cronbach (Cronbach, 1970 : 161) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์และผลจากการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารของกลุ่มสมรส 5 ด้าน ค่าความเชื่อมั่นรวม = 0.9457 โดยแยกเป็นค่าความเชื่อมั่นรายด้านดังนี้

● ด้านการพูดคุยสม่ำเสมอ	ค่าความเชื่อมั่น = 0.8540
● ด้านการเปิดเผยตนเองระหว่างกัน	ค่าความเชื่อมั่น = 0.8907
● ด้านการเป็นผู้ฟังที่ดี	ค่าความเชื่อมั่น = 0.7672
● ด้านความเข้าใจความหมายตรงกัน	ค่าความเชื่อมั่น = 0.8108
● ด้านความเห็นอกเห็นใจกัน	ค่าความเชื่อมั่น = 0.7884

2.2 ความพึงพอใจในชีวิตสมรส 4 ด้าน ค่าความเชื่อมั่นรวม = 0.9501 และแยกเป็นค่าความเชื่อมั่นรายด้านดังนี้

● ด้านการเป็นเพื่อนคู่ชีวิต	ค่าความเชื่อมั่น = 0.8188
● ด้านการด้วยเปรียบสัมพัทธ์	ค่าความเชื่อมั่น = 0.7786
● ด้านความสมานฉันท์ทางบทบาท	ค่าความเชื่อมั่น = 0.9433
● ด้านความสุขทางเพศ	ค่าความเชื่อมั่น = 0.8289

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด เมื่อพิจารณาโดยรวมมีค่าความเชื่อมั่นที่สูงพอที่จะมั่นใจได้ว่าเป็นมาตรวัดที่เชื่อถือได้ และผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเข้าใจ และความชัดเจนในการเรียบเรียงภาษา รวมทั้งความเหมาะสม ของคำถามแต่ละข้อ และนำผลไปปรับปรุงข้อคำถาม ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ขอนหนังสือรับรองจากสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลมายังกองบังคับการตำรวจภูธร จังหวัดนครนายกและเพื่อรับรองการ

3.2 เก็บข้อมูลที่จะเป็นความลับ สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยจะนำไปใช้เพื่อการศึกษาจริง

3.3 ขอความร่วมมือจากผู้บังคับการตำรวจภูธร จังหวัดนครนายก และข้าราชการตำรวจ ในการเก็บข้อมูล

3.4 นำแบบสอบถามเข้าไปเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มสมรสโดยใช้แบบสอบถาม 250 ชุด เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมา 250 ชุด ตรวจสอบความสมบูรณ์ได้ครบ 233 ชุด คิดเป็น 93.2 % ของกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ ได้จากแบบสอบถามปลายปิด กับ ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด

4.2 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าทางสถิติดังต่อไปนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics)

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เพื่อนำเสนอข้อมูลลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้รวมกันต่อเดือนของกลุ่มสมรส ระยะเวลาสมรส และจำนวนบุตร

4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติในเชิงอนุมาน (Analytical Statistics)

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาสถิติ ที่นำไปตอบปัญหานำวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการทดสอบค่า Chi – square (χ^2) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างการสื่อสารของกลุ่มสมรส และความพึงพอใจในชีวิตสมรส โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05